

SPOR YÖNETİMİ

SPOR YÖNETİMİMİZİN DÜNÜ/BUGÜNÜ/YARINI

Orhan A.Okay

Türkiye Beden Eğitimi Öğretmenleri Derneği Genel Başkanı

On dakika gibi kısa bir sürede çok önem verdiğimiz spor yönetimi konusunda başından günümüze kadar tümü içeriği ile anlatmamızın zorluğunun idraki içerisinde öz'de olsa düşüncelerimizi arz etmeye çalışacağım. İnsanın ilk gününden itibaren yaşantısının bir parçası olmuş spor "oyun, oyalanma, işten uzaklaşma" tanımı ile günümüzde insan haklarına duyulan saygının gereği barışa çağrının en etkin yolu olarak devletlerin kullandıkları önemli bir tanıtım aracı olmaktadır.

İnsanların toplumsal yaşantısında tek tek yada topluca benimseyip yaptıkları spor faaliyetleri huzur ve sükun içerisinde doyumla ulaşmanın en zevkli ve anlamlı bir uğraşı olacaktır. Bu sonuç beden kültürünün insana kazandırdığı hasletlerin zaferidir. Eminiz ki insanlık bu sonuçtan kolay kolay kopmayacak belki de tam aksine evrensel barışı barışı beraberinde getirecektir. Bu derecede insancıl anlam kazanan sporun yönetimi de yeni ufuklara yönelik nitelik sahibi yöneticiler istiyecektir. Ne yazık ki işten uzaklaşma için yapılan boş zaman eğlencesi oyun spor'a dönüşerek zaman içerisinde meslek olmağa yüz tutmuş ve işin aslında saklı amatörlik ruhu kaybolmaya başlamıştır. Oyun spora dönüşüp kesin kurallara bağlanınca bunu yapan kişilerin (ki onlara sporcu diyoruz) örgütlenmelerini beraberinde getirmiştir. Kulüpler böyle doğmuştur. Kulüplerin çoğalması ile sportif federasyonlar, birlikler, ittifaklar birbirini takip etmiştir. Toplumlarda oluşan bu geniş tabanlı kuruluşların yönetimi toplumun idarelerinin görevleri arasına girmiştir. Her toplumda birbirine benzer yanlar olmakla beraber değişik amaç ve düşüncede yönetim şekillerinin oluştuğunu görüyoruz. Bu hal devletlerin spora bakış açıları ile orantılı olarak değişimler göstermektedir.

Kısıtlı zamanda bildiklerini tekrar etmeden spor yöntemimizin dünü ve bugünü hakkında sayın Prof.Dr.Kuthan Fişek'in spor yönetimi kitabında ileri sürdüğü düşünelere ve sayın Rıza Sümer'in sporda demokrasi yorumlarına aynen katıldığımızı söyleyerek spor yönetiminin yarınını nasıl görmek istediğimize geliyorum.

1923'den 1983'e dek spor yönetiminin geçirdiği merhaleler alınacak derslerle dolu olduğu halde ilgililerin bu tablodan spor sorunları değil spor yönetimi sorunları olduğu gerçeğini görerek tedbir almağa yönelmemeleri anlaşılır gibi değildir.

Bu uzun dönemde ülkemiz demokrasi arayışı içerisinde çok yol almış olmasına karşın spor yönetiminde devletin ağırlığı azaltılması gerekirken çoğaltılmıştır. Anayasamızın 59 uncu maddesi tüm yurttaşlarımızı içerirken 1903'lerde başlatılan futbol-spor oldu bittisi 1952'li yıllarda kabullenilen profesyonelliğin temaşa zevkine ve parasal yanının cazibesine kapılanların devletin katılımını da sağlamaları ile Spor eşittir varsada yoksada futbol olgusunu getirmiştir. Halen mevcut tablo budur.

İnsan tablomuza bir bakalım. Nüfus 55 milyon. 0-24 yaş nüfus 26 milyon lisanslı sporcu sayısı 1 milyon. Okullu sporcu sayısı (ki yarısında lisanslı sporcu sayısı içerisinde). 750.000 Toplam 1.750.000 ben 2 milyon diyorum. Nerede 24 milyon?

Yönetim: Spor yapıp ne yapacaksın gel seyret diyor. Basınımız ve T.R.T'de evet spor futboldur dercesine sayfaların da ve ekranında futbola yer veriyor. İŞTE BİZDE SPOR YÖNETİMİ ANLAYIŞININ GETİRDİĞİ SONUÇ.

Spor kulüpleri spor kültürünün eğitim merkezleri hatta okullarıdır. Spor kulüplerimiz yetersiz bir yönetimlik hükümlerine göre dernekler yasasına tabi olarak kuruluyorlar. Kurucuları genelde ülkede oluşmuş spor futboldur anlayışındadırlar.

Artık futbol profesyonellerindir. Ama yönetim amatörlerin.

Ekonomi futbolcu piyasasını 1 milyara çıkarmıştır. 16 sporcu 16 milyar×genel giderler×amatör sp.kolları giderleri×v.s.=20-25 milyar. 1991'de 30 milyar, 1992'de 50 milyar.

Bugüne kadar kulüplerin bütçe açıklarını kapatacak reklam heveslileri kolay kazananlar mevcuttu. Kulüp yönetimine talip oluyorlardı. Gelecek yılların 40-50 milyarlık borçlarını karşılayabilecek hayırsever zenginlerimizi mumla arasak bulamayacağız. Tedbir alınmaz kulüpler gelir kaynaklarına kavuşturulmazlarsa son çok acı olacaktır. Böyle bir faturayı kim ödeyecektir.

Amatör kulüplerin bir an önce profesyonellerden arındırılmaları şarttır. Spor yönetimi profesyonel futbola hizmet için kurulmuştur. Profesyonel futbol kulüpleri kendi kaderlerini kendileri tayin etmelidirler. Ancak böyle ülke spor yönetimi amatör spora döner.

Abartmadan hatırlatmak istiyorum. Kulüpler zengin başkan ve zengin üyeler peşinde. SPOR yönetimi. Zengin federasyon başkanı ve üyeleri arıyor. Bu benzerlik hangi spor ilkesinden kaynaklanıyor.

Birinci derecede insan gücünü haiz bir meslek kuruluşu olarak diyoruz ki: Yirminci yüzyılda tüm spor dalları spor bilimlerinin aydınlığında ana yapılarına kavuşmaktadırlar. Bilimin önderliğinde spor sorunu diye bir şey kalmamıştır.

SPOR YÖNETİMİ

Devletin siyasal güç olarak spora ağırlığını koyduğu son 50 yıldan beri ehil olma ve uzmanlığı kulak ardı etmesi, her siyasal yapı değişikliğinde kadro değişikliğini de beraberinde getirmesi mutlak yönetimi ele aldığı halde yatırım ve bütçesini hemen hiç düşünmemesi.

Sistemin içinde var olan özerklikleri devamlı kısıtlaması ülke spor gelişimini aksatan sebeplerin başında gelen unsurlardır.

Duvarların yıkıldığı fanatik doktrinlerin yerlerini demokratik düşünceye ve yapıya bıraktığı günümüz dünyasında kuruluşumuzdan beri "HAKİMİYET BİLA KAYDI ŞART MİLLETİNDİR!" düsturmuza spor yönetimi olarak daha fazla ters düşmeden gerçeklere dönüp bilimsel ölçülerle barışçıl olarak tartışalım ve doğruyu bulalım.

SONUÇ OLARAK:

Spor yönetiminin dününden bugününe gelirken sık sık yapılan yönetim değişikliklerinde özerklikten devlet yönetimine geçilmesi, bir kuruluştan alıp başka bir kuruluşa bağlama eğiliminin sıklığı, çözüm yerine karmaşa getirmiştir. Bu karmaşada beklenen yarar sağlanamamış tam tersine yayma yerine daha ağırlıklı olarak profesyonel futbol faaliyetlerinin düzenlenmesi şekline dönüşmüş ve futbol ağırlıklı kulüplerin çoğalmasına yaramıştır.

Siyasi güçlerin konuyu propaganda aracı olarak görmeleri spora siyaseti sokmuştur.

Hemen her bakanlığın spor alanında yatırım ve yaptırımları çoğalmış, aynı amaçlı çok başlı bir devlet yönetimi tarzı doğmuştur.

Beden Terbiyesi Gençlik ve Spor Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İktisadi Devlet Kuruluşları, Belediyeler, Özel İdareler, Vakıflar aynı amaca yönelik ama her biri kendi bildiğince spor tesis ve yönetimlerini karmaşık hale sokmakta dolayısıyla israfı da beraberinde getirmektedirler.

Spor yönetiminde gençlik ve sporla ilgili tüm faaliyetler tek bir isim altında toplanarak birleştirilip doğrudan Cumhurbaşkanlığına bağlanmalıdır. Gençlik ve sporun tarafsızlığı böylece korunmuş olur.

Spor yönetiminde en önemli unsur spor politikası izinde KAPSAM ve temel DAYANAK'a dayalı olarak: GENEL AMAÇ-TEMEL İLKELER-KURUMLAR-GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLAR'ın doğru tayinidir. Hep birliktirki genel eğitimin tartışılmaz prensibi olan ferdin fikir yönünden gelişimini sağlamak için sarfedilen çaba kadar, onun fizik yönünden gelişimini sağlamak ve desteklemek için de aynı çabanın gösterilmesi gereği. beden eğitimine genel eğitim alanında dengeli ölçüde ağırlık kazandırmıştır.

Bu konunun yönetimini üstlenen kuruluşun bu amaca yönelik çalışmaları ile toplumumuza vereceği hizmetlerde fizik eğitimi konusunu bilimsel ölçülerle vererek beklenen yararı sağlaması birinci hedefi olmalıdır:

Bu amacın gerçekleştirilebilmesi içinde topluma spor eğitimi hizmetlerini beşikten mezara götürmesi zorunludur.

1.ci süreç ana kucakı çağıdır. 0-6 yaş grubu OYUN YUVASI (temel eğitim).

2. ci süreç çocukluk çağıdır 7-11 yaş grubu SPOR YUVASI (branş eğitimi)

3.cü süreç gençlik çağıdır 12-24 yaş grubu SPOR KULÜBÜ (teknik eğitim)

4.cü süreç yetişkinlik çağıdır 25 yaş grubu OLGUNLAR KULÜBÜ (boş zaman eğitimi).

Bunlar mahalli özerk spor yuvaları ve spor kulüpleri yönetmelikleri esaslarında kurulacak üst kuruluşlarını da kendileri aralarında teşkil edebileceklerdir.

Devletin tedbir alıcı, teşvik edici, kitlelere iletici, gerekli tesisleri kurucu, gözlemci olması, etkinlikleri için:

TÜRKİYE OYUNSPOR YUVALARI VE GENÇLİK SPOR KULÜPLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ bünyesinde TÜRKİYE OYUN VE SPOR YUVALARI VE GENÇLİK SPOR KULÜPLERİ KURUMU PROGRAMLARI DOĞRULTUSUNDA: UYUMLU BİR KOORDİNASYON'la

1- Spor alt yapı ve tesislerini sağlamak,

2- Spor tesislerinin uluslararası standart ölçülerde yapılmasını sağlamak,

3- Spor tesisleri uzman personel ile her an kullanılabilirliğini sağlamak,

4- Spor malzemelerini uluslararası standart ölçülerde olmasını sağlamak.

5- Bakım, onarım ve her an kullanılabilir halde sağlamak.

6- Hizmet içi eğitimi ve kursları tüm branşlar için uluslararası seviyede sağlamak,

7- Sporu sağlığı ve koruma hizmetleri için her il merkezinde SPORCU SAĞLIĞI VE KORUMA MERKEZ'ni kurmak,

8- Spor eğitimcileri için il merkezlerinde ARAŞTIRMA LABORATUAR MERKEZİ'ni kurmak,

9- Sporcuyu ve eğitimcileri için spor yayınları ve her il merkezinde bir spor kütüphanesi kurmak,

10- Köy ilçe ve il merkezlerindeki özerk spor birliklerine program ve çalışmaları seviyesinde mali yardım sağlamak.

11- Köy, ilçe ve il merkezlerindeki spor branş temsilcileri çalışmalarına mali yardım sağlamak.

12- Hükümet merkezinde federasyon çalışmalarına plan ve programlarına göre mali yardım sağlamak,

13- Denetleme için prensiplerini tayin etmek ve sportif kuruluşlara bildirmek,

14- Üstün başarılı sporcuları korumak V.S. gibi hizmetlerle donatılmak.

Tüm bu yatırımlarda emredici-empoze edici değil, izleyici, yol gösterici olanark yaratıcı, koruyucu hüviyetine bürünmek asli görevi olmalıdır. Temennimiz önümüzdeki SPOR ŞURASINDA genel müdürlüğün, tüm bakanlık temsilcilerinin, spor bilimcilerin, spor adamlarının, amatör spor kuruluşlarının, spor basınının ve ilgililerin bu tarzı tartışarak en doğru ve geçerli yolu bulmalarıdır.

Türkiye Beden Eğitimi Öğretmenleri Derneği yesi arkadaşlarım adına hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyor saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim...